

Suaugusiųjų švietimo savaitė 2002 „Švietimas prieš socialinę atskirtį“

2002 metų spalio 14-20 dienomis Lietuvos suaugusiųjų švietimo asociacija* (LSŠA) inicijuoja trečiąją suaugusiųjų švietimo savaitę Lietuvoje.

Pirmoji Savaitė įvyko 2000 metais ir buvo skirta bendriesiems suaugusiųjų švietimo klausimams. Joje dalyvavo 132 institucijos, įvyko 142 renginiai. Antroji savaitė (2001) buvo skirta Kalbų metams Europoje. Mokymosi visą gyvenimą memorandumo aptarimas 2001 metais ir Savaitės tapo pagrindine tribūna, kurioje suaugusiųjų švietime dalyvaujanti visuomenė nagrinėja problemas ir dalijasi laimėjimais. Jos tampa tradiciniu renginiu, kurio laukia ir švietėjai, ir besimokantieji.

Suaugusiųjų švietimo savaitės 2002 renginiais LSŠA nori atkreipti visuomenės, darbdavių, socialinių partnerių ir politikų dėmesį į ŠVIETIMĄ kaip GALIMYBĘ mažinti socialinę atskirtį.

Įvairios nedarbo problemą nagrinėjančios studijos ir ataskaitos rodo aiškia tendenciją, kad socialinių atskirties grupių** mokymo/si problemos Lietuvoje tampa vis aštresnėmis (kasmet apie 20% jaunų žmonių neįgyja pagrindinio išsilavinimo, nekvalifikuoti bedarbiai sudaro 30% visų bedarbių, 45% ilgalaikių bedarbių yra be profesinio pasirengimo). Neįgydami pagrindinio bei profesinio išsilavinimo, neišsiugdydami bendrųjų gebėjimų bei nesusiformuodami bendrųjų vertybių sistemos, šie asmenys negali sėkmingai konkuruoti darbo rinkoje ir toliau lieka socialiai atskirti arba papildo šią grupę, o tai reiškia - reikalauja socialinių garantijų.

LSŠA mano, kad pagrindinio bei vidurinio, profesinio išsilavinimo suteikimas/įgijimas, bendrųjų vertybių ir gebėjimų ugdymas, teigiamo požiūrio į mokymąsi formavimas negali būti vien tik mokyklos rūpestis. Visuomenės išsilavinimu turi rūpintis ir pati visuomenė, skatindama ir plėtodama tėvų švietimą, aktyviai veikdama bendruomenių ir institucijų lygiu.

LSŠA darbo patirtis rodo, kad Lietuvoje yra bendruomenių ir institucijų, turinčių patirties, kaip panaudoti švietimą mažinant socialinę atskirtį, tačiau ši patirtis tėra menkai apibendrinta ir paskleista.

Inicijuodama Savaitę 2002 LSŠA siekia:

- 1) išsiaiškinti bendruomenėse ir institucijose sukauptą patirtį ir ją apibendrinti,
- 2) apibendrintą patirtį paskleisti Savaitės metu vykstančiuose renginiuose (10 regioninių seminarų, vaizdo konferencijoje) bei išleidžiant publikaciją,
- 3) diskutuoti su politikais, darbdaviais, socialiniais partneriais ir visuomene apie švietimo reikšmę didinant žmonių socialinį saugumą,
- 4) pristatyti visuomenei mokymosi galimybes.

Tikslinės grupės:

- Bendruomenės (seniūnijos dydžio vienetai, numatoma 100 bendruomenių)
- Socialinės atskirties grupės (jauni ir ilgalaikiai bedarbiai, asmenys, kuriems gresia nedarbas, neįgalieji, asmenys, iškritę iš mokymosi sistemos, priklausantys tautinėms mažumoms, asmenys, grįžusieji iš įkalinimo įstaigų ir pan. – apie 3000 asmenų)
- Institucijos ir asmenys, dirbantys su socialinės atskirties grupėmis (apie 200 asmenų)
- Institucijos ir asmenys, atsakingi už politinių sprendimų dėl visų socialinių grupių švietimo darymą, organizavimą ir užtikrinimą (apie 600 asmenų)
- Suaugusiųjų švietėjai ir jų organizacijos (apie 150 institucijų)
- Suaugusiųjų bendruomenė – švietimo proceso dalyviai (apie 12 000 asmenų)

Bendrasis tikslas

Kviesti įvairias visuomenės grupes, vietos savivaldą, mokymo institucijas, visuomenines organizacijas, religines bendruomenes, darbdavius, socialinius partnerius ir politikus imtis bendrų veiksmų, skatinant

ŠVIETIMĄ naudoti socialinės atskirties grupių įtraukimui į mokymąsi ir visuomeninį gyvenimą.

Veiklos uždaviniai:

- Išnagrinėti socialinės atskirties grupių mokymo/si problemas bei esamus ir galimus jų sprendimo būdus 10-ye Lietuvos bendruomenių (bendruomenės lyderių, švietėjų ir socialinių grupių požiūriu)
- Apibendrinti 5 suaugusiųjų švietimo institucijų patirtį dirbant su socialinės atskirties grupėmis
- Organizuoti 10 seminarų Lietuvos apskrityse. Juose pristatyti socialinės atskirties problemą, apibūdinti esamą situaciją vietoje, paskleisti apibendrintą gerąją darbo patirtį bei diskutuoti apie galimus kelius socialinės atskirties problemų mažinimui naudojant švietimo teikiamas galimybes.
- Surengti vaizdo konferenciją, joje pristatyti socialinės atskirties grupių švietimo problemas, skaityti teorinius pranešimus apie švietimo kaip galimybės socialinei atskirčiai mažinti ir visuomeniniam aktyvumui didinti panaudojimą, skleisti apibendrintą gerąją patirtį, rinkti pasiūlymus iš regioninių seminarų, apibendrinti Savaitės rezultatus. Vaizdo konferenciją transliuoti į 7 Lietuvos miestus.
- Parengti ir išleisti konferencijos medžiagą bei bendrąsias rekomendacijas, kaip švietimas gali tarnauti mažinant socialinę atskirtį.
- Organizuoti Savaitės renginius (150-200 renginių) visuomenei Lietuvos miestuose ir rajonuose.
- Organizuoti 10 Europos šalių suaugusiųjų švietėjus dalyvavimą Savaitės renginiuose Lietuvoje, dalinantis patirtimi apie socialinės atskirties grupių švietimą ir bendruomenių įtaką socialinės atskirties mažinimui.

Preliminarus Savaitės 2002 renginių planas

Data	Renginys	Turinys	Vieta/organizatorius
10 14	Savaitės atidarymas	Institucijų, teikiančių mokymo paslaugas, prisistatymas. Parodos atidarymas, projekto rezultatų pristatymas.	Lietuvos technikos biblioteka Organizuoja: LSŠA, ir Technikos biblioteka
10 17	Vaizdo konferencija	Švietimo kaip priemonės socialinei atskirčiai mažinti galimybių nagrinėjimas bei teigiamų bendruomenių darbo pavyzdžių apibendrinimas dalyvaujant Seimo bei Vyriausybės, atsakingų ministerijų atstovams, savivaldybių merams ir už socialinį darbą atsakingiems asmenims, bendruomenių, suaugusiųjų švietimo institucijų, nevyriausybinių organizacijų ir privačių įmonių atstovams bei kitiems socialinės atskirties mažinimu suinteresuotiems asmenims.	Kauno regioninio distancinio mokymo centras, transliacija į 7 nutolusias klases Organizuoja: LSŠA ir Kauno RDMC
10 14 – 20	Seminarai apskrityse (pagal atskirą grafiką)	Socialinės atskirties ir švietimo klausimų aptarimas, dalyvaujant apskričių ir savivaldos, bendruomenių, švietimo institucijų, nevyriausybinių organizacijų ir t.t. atstovams.	Apskričių centrai Organizuoja: LSŠA regioniniai suaugusiųjų švietimo informaciniai centrai
10 14 – 20	Suaugusiųjų švietimo institucijų bei bendruomenių renginiai miestuose, rajonų centruose ir vietos bendruomenėse	Mokymosi galimybių pristatymas visuomenei	Organizuoja: vietinės institucijos ir organizacijos
10 14 – 20	Tarptautiniai kursai "Tarpkultūrinis mokymasis: kaip organizuoti efektyvią suaugusiųjų švietimo savaitę"	Dalyviai iš 10 užsienio šalių lankysis Savaitės renginiuose, kaups savaičių organizavimo bei socialinių problemų sprendimo patirtį ir dalinsis savąja	Soros International House, LSŠA, Socrates programos Lietuvos agentūra

*LSŠA – nevyriausybė, ne pelno organizacija, įkurta 1992 m., vienijanti 24 kolektyvinius ir 180 individualių narių, turinti 10 informacinių centrų šalyje.

** Mažas pajamas turinčios šeimos; bedarbiai; asocialios šeimos; žmonės su negalia; priklausantieji tautinėms mažumoms; iškritusieji iš švietimo sistemos; buvusieji įkalinimo vietose.